

UNHCR

Агентство ООН у справах біженців

НАВЧАННЯ ТЕМАТИЦІ ПРИТУЛКУ/БІЖЕНЦІВ

**ВІК
9-12 РОКІВ**

Включення інформації про біженців у різні теми навчання в молодших класах початкової школи.

Цей посібник призначений для того, щоби розповісти про ідеї включення тематики притулку до національних навчальних програм. Ідеї прості та легко адаптуються до рівня ваших учнів.

Додаткові матеріали можна знайти за посиланням:

unhcr.org/teaching-about-refugee

ПЕРШ НІЖ ВИ ПОЧНЕТЕ

Примітка про включення біженців, осіб, які шукають притулок, і мігрантів у процес планування уроків.

Перш ніж порушувати теми, пов'язані з біженцями, притулком, громадянством і мігрантами, будь ласка, приділіть деякий час тому, щоби подумати про учнів у вашому класі. Чи є деякі з них біженцями, особами, які шукають притулку, чи вони не мають громадянства? Якщо це так, подумайте про те, щоби поговорити з ними та їхніми батьками (залежно від їхнього віку).

Якщо це можливо, включайте ідеї та пропозиції батьків і дітей у процесі проведення занять і звертайтеся до них за відповідями на запитання лише в тому разі, якщо вони чітко виявили свою за-

цікавленість у тому, щоби відповідати на них або говорити про ці проблеми.

Особи без громадянства не мають громадянства будь-якої країни. Без громадянства може виникати в різних ситуаціях. Наприклад, деякі етнічні чи релігійні групи можуть не визнаватися відповідно до національного законодавства громадянами цієї країни, деякі діти народжуються за межами країни громадянства їхніх батьків і не можуть отримати громадянство країни їхніх батьків чи країни, у якій вони народилися. У низці країн світу діють закони, які не дають матерям змогу передавати

своє громадянство власним дітям.

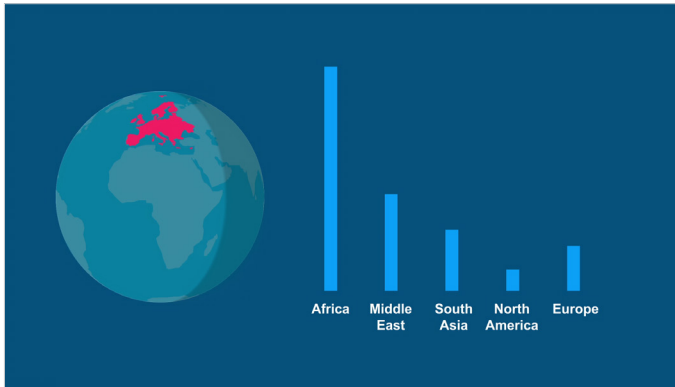
Люди без громадянства можуть мати труднощі з доступом до основних прав, як-от освіта, охорона здоров'я, працевлаштування, свобода пересування тощо. Без них вони часто стикаються з перешкодами та розчаруваннями.

Будьте обережні, використовуючи такі слова, як «країна» та «національність», якщо у вас у класі є діти без громадянства. Натомість ви можете використовувати словосполучення «ваш дім» або «ваша культура».

ГЕОГРАФІЯ

ЦІЛЬОВІ НАВИЧКИ — РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення країн, розуміння рельєфу Землі, читання та розуміння глобуса й карт.

Карты надзвычайных сітуацый із біжэнцамі та додаткові дані доступні на вебсайті УВКБ ООН: data.unhcr.org/

Покажіть дітям карту Європи, Азії, Африки чи іншого регіону.

КРОК 1. Нехай учні покажуть ті країни, які вони знають. Подивіться, чи можуть вони намалювати прапори відомих їм країн. Запитайте їх, чи чули вони про біженців і чи знають вони, із яких країн вони приїхали. Спробуйте відзначити їх разом на карті.

КРОК 2. Поставте кілька запитань: «Де розташована Сирія або Південний Судан?» «Яка географія цих країн порівняно з вашою країною?»

КРОК 3. Сходіть у шкільну бібліотеку або принесіть до класу атласи та карти. Попросіть дітей попрацювати в групах і подивитися на атлас чи карту країни та замалювати місцевість цієї країни. Попросіть їх зробити те саме для своєї країни. Ви можете поставити кілька навідних питань, наприклад «Це поруч із морем чи океаном?» - «А там є гори?» - «Де ж це на земній кулі?» - «Як ти думаєш, наскільки там спекотно?» Попросіть дітей дізнатися якомога більше про країни та їхній клімат і написати або зробити презентацію про те, наскільки вони схожі чи відрізняються.

ІСТОРІЯ

ЦІЛЬОВІ НАВИЧКИ — РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Розуміння того, як історичні події можуть вплинути на життя людей.

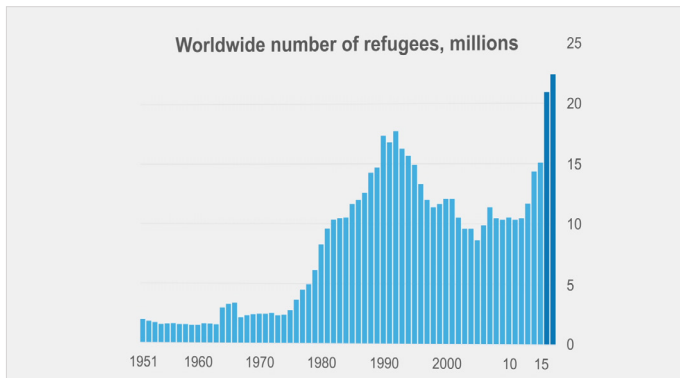
Розроблення плану уроку на прикладі історичної особи чи відомого спортсмена зі статусом біженця. Це може бути цікавим способом показати зв'язок історії з біженцями.

ВАРІАНТ 1. Наприклад, під час розповіді про історію Другої світової війни відомий фізик Альберт Ейнштейн може бути використаний як приклад біженця, який утік у США як науковий співробітник. Інформацію про Ейнштейна можна легко знайти в онлайн-енциклопедіях та інших ресурсах.

ВАРІАНТ 2. Під час розповіді про історію Олімпійських ігор можна розповісти про спортсменів-біженців під час Олімпійських ігор 2016 року.

- Йонас Кінде — легка атлетика: globalcitizen.org/en/content/yonas-kinde-marathon-refugee-olympics-rio-2016/
- Юсра Мардіні — плавання: independent.co.uk/news/people/yusramardini-rio-2016-olympics-womens-swimming-the-syrian-refugee-competing-in-the-olympics-who-a7173546.html

Жодних цільових навичок не пропонується для того, щоби можна було легко дотримуватися національної навчальної програми. Ми рекомендуємо використовувати лише офіційні цифри УВКБ ООН для включення інформації про біженців до національної навчальної програми. Вчителі можуть використовувати ці дані на власний розсуд.

Приклади таблиць, що містять дані про кількість біженців, можна знайти в розділі навчальних матеріалів на сторінці керівництва УВКБ ООН для вчителів за посиланням.

unhcr.org/teaching-about-refugees.html#facts

Використання реального числа біженців, які прибули з різних місць, може бути гарним способом познайомити дітей з фактичною інформацією про кількість біженців у різних країнах.

КРОК 1. На вебсторінці УВКБ ООН «Як говорити про біженців» (unhcr.org/teaching-about-refugees) ви можете знайти набір вибірових таблиць із кількістю біженців у деяких країнах Європи. Ви можете використовувати їх як зразок для створення подібних таблиць для вашої країни та розробити вправи.

КРОК 2. Ось деякі приклади питань, які ви можете поставити:

Який відсоток біженців, що приїхали з Еритреї у 2014 році?

Який відсоток біженців, які приїхали із Сирійської Арабської Республіки?

Який відсоток біженців, які приїхали із Сирійської Арабської Республіки у 2015 році?

Дайте учням можливість інтерпретувати ці цифри. Чи є якісь шаблони, або ви можете вигадати спосіб зрозуміти ці числа?

ДИЗАЙН, ТЕХНОЛОГІЯ, РЕМІСНИЦТВО, МИСТЕЦТВО

ЦІЛЬОВІ НАВИЧКИ — РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Розвиток навичок критичного мислення та їхнє застосування у творчості, дизайні чи мистецтві.

БІЖЕНЦІ В ТАБОРАХ

Деякі біженці живуть у таборах у сусідніх країнах, бо в них на батьківщині триває війна.

КРОК 1. Запитайте дітей, де, на їхню думку, розташовані ці країни, і чи чули вони назви якихось із цих таборів?

КРОК 2. Перегляньте фотографії в інтернеті з табору біженців Дадааб у Кенії, який вважається одним із найбільших таборів біженців у світі.

КРОК 3. Попросіть дітей подумати про потреби біженців у цих таборах і з фотографій зрозуміти, як біженці задовольняли ці потреби. Запитайте їх:

«Якби вони жили в таборі, які б у них були проблеми з пересуваннями та погодою?»

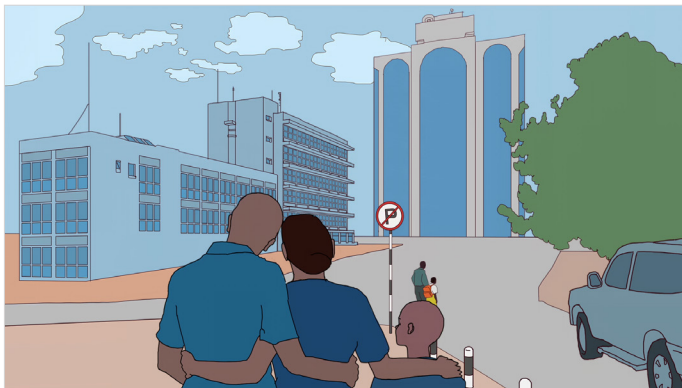
«Що їм може бути потрібне, щоби вижити?»

«Чи можуть вони вирішити деякі свої проблеми? Наприклад, знайти теплий намет або отримати доступ до чистої води, дитячого майданчика чи школи.»

ДИЗАЙН, ТЕХНОЛОГІЯ, РЕМІСНИЦТВО, МИСТЕЦТВО

ЦІЛЬОВІ НАВИЧКИ — РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Розвиток навичок критичного мислення та їхнє застосування за допомогою технологій, створення проєктів чи ремесел

БІЖЕНЦІ В МІСТАХ

Багато біженців живуть у великих і маленьких містах.

КРОК 1. Читайте та дивіться з дітьми в класі новини УВКБ ООН, наведені нижче.

Поясніть, що більшість біженців мешкають у містах. За даними УВКБ ООН, на кінець 2016 року 60% біженців мешкали в міських умовах, що становить приблизно 13,5 млн осіб.

- **Новини, Історія 1:** unhcr.org/news/stories/2016/11/58176abb4/syrian-recyclers-help-tackle-lebanon-garbage-crisis.html
- **Новини, Історія 2:** unhcr.org/news/latest/2013/11/528f66086/chinese-schools-offer-primary-education-urban-refugees.html

КРОК 2. Попросіть учнів скласти список проблем, які можуть виникнути, коли нове населення приїжджає жити в місто, і подивитися, чи зможуть вони придумати, як вирішити ці проблеми. Можна перерахувати проблеми в таких галузях, як освіта, охорона здоров'я, транспорт, активний відпочинок тощо.

Додаткові матеріали можна знайти за посиланням: unhcr.org/teaching-about-refugees

Ці навчальні матеріали були розроблені Міалі Дерміш.